

บทที่ ๑

บทนำ

งานวิจัยเรื่อง “วาทกรรมคำlixของครูทวี เทียงแท้: ศิลปินดีเด่นสาขาศิลปะการแสดงด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลก” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นการวิเคราะห์คำสอนที่ปรากฏในตัวบทหรือในคำร้องlixของศิลปินครูชาวจังหวัดพิษณุโลก ชื่อ ครูทวี เทียงแท้ ผู้ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาของท้องถิ่นและมีผลงานการแสดงเป็นที่ยอมรับของผู้คนในจังหวัดพิษณุโลก งานวิจัยนี้มุ่งเสนอเกี่ยวกับความสำคัญและที่มาของปัญหาในการวิจัย วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญไว้ในบทนำหรือบทที่ ๑ เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงที่มาของงานวิจัยก่อนที่จะนำไปสู่การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ ๒ วิธีการดำเนินการวิจัยในบทที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ ๔ และการสรุปผลการวิจัยในบทที่ ๕ ต่อไป

๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปราชญ์พื้นบ้านหรือศิลปินพื้นบ้านคือปุชนิยบุคคลที่ควรได้รับการยกย่องทั้งในด้านเกียรติประวัติและผลงาน การยกย่องดังกล่าวอาจเป็นเพียง “การนิกชม” “การกล่าวเชิดชูเกียรติ” หรือแม้กระทั่ง “การทำการระแสดงการยกย่อง เช่น การไหว้ครู หรือการขอขมา เป็นต้น” แต่การยกย่องเชิดชูเกียรติของปุชนิยบุคคลที่ยั่งยืนยาวนานและสืบทอดเป็นมรดกไว้ให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ศึกษาได้นั้นคือ “การเขียนยกย่อง” หรือการรวบรวมทั้งประวัติและผลงานของท่านศิลปินพื้นบ้านเหล่านั้นให้เป็นที่ทราบหรือรู้จักกันในวงกว้าง งานวิจัยเรื่อง “วาทกรรมคำlixของครูทวี เทียงแท้: ศิลปินดีเด่นสาขาศิลปะการแสดงด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลก” มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ ประการแรกเพื่อเชิดชูเกียรติศิลปินพื้นบ้านด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลก คือ ครูทวี เทียงแท้ ซึ่งเป็นครูผู้มีความสามารถเทียบเป็นปราชญ์พื้นบ้านชั้นครูที่เชี่ยวชาญในการร้องlixจนกระทั่งสามารถตั้งวงแสดงlixที่ชื่อ “ชัยพรลูกบ้านแพน” ขึ้นได้ ชาวlixวงนี้เป็นคนพื้นถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกและได้รับความนิยอย่างมากจากผู้ชมนับตั้งแต่ต้นที่ได้ตั้งวงและเริ่มมีการแสดง ครูทวีเกิดที่ตำบลมารวิชัย อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๙ และได้ย้ายถิ่นมาอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลกตั้งแต่วัยเริ่มก่อตั้งวงlixและจากนั้นก็นับตนเองว่าเป็นคนพื้นถิ่นพิษณุโลกเป็นต้นมา ครูทวีมีผลงานที่สร้างสรรค์และเป็นที่กล่าวขวัญอยู่เป็นจำนวนมาก การแสดงดังกล่าว เช่น การนำคณะlixชัยพร ลูกบ้านแพน ไปร่วมแสดงครบรอบ ๗๒ พรรษามหาราช ๓ ท้องสนามหลวง การแสดงlixและเพลงประกอบบริวารร่วมรณรงค์การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภารวมทั้งการได้รับโล่อาเช่ จากการประกวดlix ๑๗ คณะ จากคณะกรรมการแข่งเรือยาวจังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ครูทวีที่บ้านพักเลขที่ ๑๗/๒๔ หมู่ ๙ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ นั้นทำให้เกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในครูพื้นบ้านท่านนี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะท่านเป็นศิลปินที่รักในงานแสดงอย่างแท้จริงรวมทั้งได้นำการแสดงมาเป็นสื่อในการทำคุณประโยชน์แก่ท้องถิ่นและสังคมมาเป็นระยะเวลายาวนาน ความชำนาญทางด้านศิลปะอีกอย่างหนึ่งของครูทวีคือ ความสามารถในการทำขวัญนาคในพิธีบวชซึ่งนับเป็นประโยชน์ในการสืบทอดพระพุทธศาสนาและสืบสานประเพณีอันดีงามของไทยให้คงอยู่ตราบนานเท่านาน เหตุผลหลักที่สำคัญประการที่สองคือต้องการสืบทอดคำสอนของบรรพชนไทยที่สอดแทรกมากับบทร้องlixและมีการถ่ายทอดประกอบท่วงทำนองที่สอดประสานออกมาอย่างกลมกลืนและมีศิลปะ นอกจากเหตุผลหลักดังกล่าวทั้งสองประการแล้ว งานวิจัยนี้ยังมีวัตถุประสงค์

รองอีกข้อหนึ่งที่มุ่งตอบคำถามเกี่ยวกับการตีความเรื่องคำสอนผ่านมุมมองทางด้านวาทกรรมวิเคราะห์ (Discourse Analysis) ซึ่งเป็นการตีความปริบททางสังคมในแต่ละยุคสมัยโดยผ่านภาษา

ด้วยเหตุอันน่าชื่นชมถึงเกียรติประวัติของครูทวี เทียงแท้และความสนใจที่จะสานต่องานวิจัยทางด้านวาทกรรมวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งมั่นศึกษา “วาทกรรมคำลิขของครูทวี เทียงแท้: ศิลปินดีเด่นสาขาศิลปะการแสดงด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลก” โดยได้วิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างของวาทกรรมที่ปรากฏในบทธองลิเก การเลือกใช้คำและถ้อยคำรวมทั้งศึกษาคุณค่าแฝงที่ปรากฏในข้อมูลเหล่านั้นเพื่อแสดงให้เห็นความสามารถและการใช้ไหวพริบปฏิภาณเชิงศิลปะของครูพื้นบ้านท่านนี้ในการสืบทอดมรดกทางความคิดและมรดกทางศิลปะของชาติ ด้วยหวังว่างานวิจัยนี้จะเกิดประโยชน์ทั้งต่อการศึกษาทางด้านภาษา สังคม วัฒนธรรมชุมชนและสหสาขาวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นหลังได้ตระหนักถึงคุณค่าของคำสอนที่ปรากฏในบทธองลิเกและตระหนักถึงคุณค่าของศิลปินพื้นบ้านผู้เป็นดังครูของแผ่นดินสืบเนื่องมายาวนาน

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑.๒.๑) เพื่อเชิดชูเกียรติศิลปินพื้นบ้านด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลก
- ๑.๒.๒) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างของวาทกรรมคำลิขของครูทวี เทียงแท้
- ๑.๒.๓) เพื่อเผยแพร่ผลงานทางด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านของจังหวัดพิษณุโลกให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและทำให้เกิดการตระหนักเรื่องการอนุรักษ์ศิลปะดังกล่าว

๑.๓ ขอบเขตของโครงการ

ศึกษาผลงานครูทวี เทียงแท้ในขอบเขตของวาทกรรมคำลิขที่ร้องในบทธองลิเก โดยไม่ศึกษาในเชิงศิลปะการแสดง

๑.๔ วิธีดำเนินการวิจัย

- ๑.๔.๑) สํารวจ รวบรวม ศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
- ๑.๔.๒) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดจำแนกประเภทข้อมูล
- ๑.๔.๓) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้
- ๑.๔.๔) เรียบเรียงผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและนำเสนอตามรูปแบบของงานวิชาการ

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

๑.๕.๑) เป็นการเชิดชูเกียรติศิลปินพื้นบ้านและทำให้เกิดการตระหนักของคนในสังคมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน การยกย่องศิลปินพื้นบ้านและการสืบสานศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

๑.๕.๒) ทำให้ทราบรูปแบบและโครงสร้างวาทกรรมคำลิขของครูทวี เทียงแท้ ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดพิษณุโลก